

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 5000.—; pt. particulari Lei 1500.—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 1000.—. În străinătate Lei 5000.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 50.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**



Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliclu**

Sumarul:

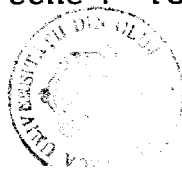
I. Lupaș: La mormântul Academicianului Enea Hodoș. — *Prof. Iosif Naghiu*: Un negustor bănățean. — *B. Vancu*: „Mandatele tratatelor de pace ale războiului din 1914-18. — *Mercator*: Socialism și comunism. — * * * Acțiunile societăților petrolifere și bancare. — *Cronica*: Rezerva de aur. Preșchimbarea penguelor. Banca Timișoarei. Problema stabilizării monetare. Importanță credit acordat unei firme textile. Imprumuturi pe apartamente. Prețuri fantastice la automobile. Sedile Băncii Naționale. D I Cimentis. Retrocedarea bunurilor luate prin violență în Transilvania de Nord.

La mormântul Academicianului Enea Hodoș.

Cu plecarea lui Enea Hodoș pe calea din care nu mai este întoarcere, Academia Română a pierdut pe unul dintre cei mai vechi și mai laborioși membri corespondenți ai săi.

Ales în ședința dela 23 Martie 1904 (cu 17 voturi pentru, 5 contra și o abținere, a lui B. P. Hașdeu) el era menit să continue aci o respectabilă tradițiune literară, întemeiată de ilustrul său părinte Iosif Hodoș, care participase în 1866 la lucrările pregătitoare pentru înființarea acestei înalte instituțiuni de cultură și unitate românească, rămânând membru activ al ei timp de 14 ani, până în ceasul morții (1880). Unuia dintre talentații săi fii, lui Nerva Hodoș, îi revine meritul principal pentru primele volume ale izbutitei publicațiuni „*Bibliografia Românească Veche*”.

Numele profesorului Enea Hodoș, dela Școala episcopului Ioan Popasu din Caransebeși se impusese atențiunii celor cari l-au distins cu votul și cu încrederea lor, — chemându-l printre membri corespondenți ai Academiei, — în deosebi prin fecunda-i activitate didactică-literară, precum și prin curajoase inițiative de a răspândi cartea bună în cercuri cât mai largi. Colecțiunea „*Biblioteca Noastră*”, redactată de el în Caransebeș, cuprindea pe lângă chestiuni de folklor — ca cele intitulate *Cântece bănățene*, *Cântece cătănești*, *Literatură populară aleasă*, pe lângă anume *Convorbiri pedagogice*, — și scurte biografii istorice ca aceea scrisă de profesorul Iosif Bălan despre *Ioan Huniade, voevodul Transilvaniei*. Până la 1904 ea atinsese nu mai puțin de 46 numere „cu bun material literar și istoric”, fiind destul de răspândită pentru ca „roadele ei bune să fie recunoscute”. Aceasta îl îndreptățea pe cel ce făcuse propunerea pentru alegere să afirme că „în familia de publiciști a răposatului membru al Academiei noastre. Dr. Iosif Hodoș, ocupă întâiul loc, ca muncă desfășurată, Enea Hodoș, profesor de limba și literatura română la Seminarul teologic din Caransebeș. D-Sa a crescut în noua școală literară și posedă în seris o limbă curată românească, ceea ce este o deosebită calitate a tuturor publicațiilor sale” (*Analele Academiei Române. Partea Administrativă și desbaterile. Seria II. Tom. XXVI p. 197*).



În scop de a împărtăși publicului ce-
fitor românesc părți din bogata producție
literară a nărilor scriitorilor ruși, tânărul
profesor dela Caransebeș nu a pregetat
a se apuca să le învețe limba, spre a
putea să traducă chiar din originalul ru-
sesc ceea ce socotea el potrivit pentru
educația sufletească a lectorilor români.
În toate strădaniile sale publicistice și li-
terare Enea Hodoș a fost călăuzit, până
la vârsta de 87 ani, de adevărul, pe care
îl rostise părintele său într'o ședință a
Academiei Române, la 1869, făcând con-
statarea că „popoarele și națiunile toate
sunt create de Dumnezeu, nu pentru a
se topi unele în altele, ci pentru a se
conserva pure și independente ca tot
atâtea părți constitutive ale omenirii“.

Preocupările de natură educativă și
literară-pedagogică nu l-au părăsit pe
Enea Hodoș nici după ce s'a despărțit
de catedra din Caransebeș.

Dimpotrivă, ele s'au adâncit și rami-
ficat în cursul neobositei sale activități
publicistice, ca redactor al *Telegrafului
Român*, îmbrățișând cu sporită curio-
sitate și cu ageră pătrundere fenomenele
vieții literare-culturale și sociale-
economice sau politice, pe cari le înre-
gistra în coloanele acestui ziar, năzuind
să le comenteze totdeauna cu discernă-
mântul critic necesar, cu exemplară jude-
cată obiectivă și cu grijă neadormită pentru
o formă literară impecabilă. Înfruntând
marele număr al anilor, Enea Hodoș a
dat până în ultima clipă a vieții dovezi
de uimitoare tenacitate a pasiunii de
scriitor, care-l însuflețea și care nu a
putut fi frântă nici de povara adâncilor
bătrânețe.

Cu astfel de însușiri eminente — s'ar
putea întreba oricine — cum s'a putut
întâmpla să rămână timp de 41 de ani,
în calitate de membru corespondent,
oarecum în anticamera Academiei, fără a i
se fi oferit prilej de intrare în categoria
membrilor activi, unde i-ar fi fost locul?

Răspunsul la această întrebare îl
poate oferi, în primul rând, *hipermodestia*
firii sale cu totul rețrăse, străine de

orice gest „mlădios și iscusit întru a se
vârâ“, cum se exprimase el însuși într'o
scrisoare dela 24 Ianuarie 1944. S'ar mai
putea găsi, apoi, un răspuns potrivit și
în schița alegorică a lui Turgheniev,
care arată cum cele două virtuți cardinale,
binefacerea și recunoștința, o singură
dată s'au putut întâlni, nu însă pe pă-
mânt, ci la un ospăț dat de însuși Zidi-
torul a toată făptura, în *sferele cerești*.
„Amândouă virtuțile, încheie Turgheniev
povestirea, s'au minunat nespun: *de
când e lumea — și e destul de veche —
atunci s'au întâlnit ele pentru întâia oară*“
(*Tel. Rom.* nr. 80 din 1944).

Sufletul lui Enea Hodoș, descătușat
de durerile lutului, se va împărtăși de
acum și el de recunoștința, întâlnită
numai la ospățul din sfere cerești, unde
va putea să ducă vrednicului său pă-
rinte Iosif, precum și talentaților săi frați
Alexandru (Ioan Gorun) și Nerva, solia
despre a treia desrobire a Transilvaniei
românești. Iar trupul său, istovit de mul-
țimea anilor grei și de munca înțefită
până în ultima clipă a vieții, își va găsi
liniștea în acest mormânt, deasupra că-
ruia ar putea străjui minunatele versuri
ale celui ce-și doarme somnul de veci
sub „*teiu sfânt*“ în cimitirul Belu, ver-
suri comentate de el, nu odată, dela ca-
tedra din Caransebeș ca și dela cea din
Sighetul Maramureșului:

„Reverse dulci scânteii
Atotștiutoarea...
Deasupra-mi crengi de tei
Să-și scuture floarea.
Când n'oi mai fi pribeag
De-atunci înainte
Aduceri aminte
M'or troeni cu drag“...

Troenească-Ți cu drag, prețuite coleg
Enea Hodoș, mormântul adeseori aduce-
rile aminte ale posterității, care nădăjdum
că va înțelege să fie mai generoasă și
mai pătrunsă de sentimentul recunoștinței
decât *contemporaneitatea atât de ingrătă*.
Dormi în pace!

I. LUPAȘ.

Un negustor bănăţan.

De prof. Iosif N. ghia.

După o anumită concepţie istorică trebuiesc trecute în anale mai ales numele personalităţilor creatoare de aşezăminte şi instituţii culturale. În acest sens ajunge a fi pomenit în analele Lugojului negustorul Constantin Udrea. Cunoaştem vieaşa şi faptele sale din meticuloasele cercetări arhivistice ale cunoscutului scrutător al trecutului bănăţean, Arhiereul Ioan Boroş dela Lugoj. Şi-a publicat interesantele cercetări despre Constantin Udrea, într'un volum ungurese intitulat „Insemnări istorice despre oraşul Lugoj şi despre primarul cu numele Udrea Constantin, în legătură cu luptele pentru libertate din 1848”.

Negustorul Constantin Udrea a apărut în lume la 24 Noembrie 1811 în oraşul Lugoj. A fost fiul negustorului Ioan Udrea şi a soţiei sale Ecaterina. Se bucura de renume bun în Lugoj. În 1848, încă înainte de izbucnirea revoluţiei, harnicul negustor a fost ales primar. Era bine văzut şi pentru numeroasele donaţiuni pe care le făcea. În 1842 a ars biserica ortodoxă din Lugoj. A contribuit cu bani mulţi la refacerea bisericii. În 1844 a contribuit cu o sumă foarte importantă la repararea bisericii romano-catolice din Lugoj.

A făcut o fundaţiune pentru o grădinişă de copii la Lugoj, într'o vreme în care astfel de instituţii erau rarităţi.

În 1847, fiind foamete în ţinutul Lugojului a împărţit gratuit o mie de kgr. de porumb. A contribuit cu sume frumoase şi la ajutorarea săracilor din Timişoara.

Bogatul negustor din Lugoj era foarte stimat pentru mecenatismul său.

În 1848 e delegatul *Lugojului Românesc* (aşa se numeşte cartierul de dincolo de Timiş) la adunarea dela 1 şi 3 Mai. A fost primar în timpul stăpânirii ungureşti, dar a rămas în această calitate şi sub stăpânirea austriacă.

Poporul şinea la el, mai ales pentru că dădea ajutoare multe săracilor. În 16 August 1849 a făcut o fundaţiune de 500 florini pentru organizaţia naţională românească din Lugoj.

În 26 Noembrie 1849 a fost la Viena, ca delegat al judeţelor Caraş şi Torontal, împreună cu Alexandru Afanasievici şi Ioan Popovici. Era în corespondenţă cu Vincenţiu Babeşiu şi cu alte personalităţi marcante ale acelor vremuri. În 1850 iar face parte dintr'o delegaţie (împreună cu Maximilian Pascu şi cu Ioan Popovici), trimisă la Viena, cu misiunea de a prezenta împăratului o petiţie în numele populaţiei din oraşul Lugoj, spre a se aproba ajutoare sinistraşilor din timpul revoluţiei.

Cu prilejul vizitei făcute de împăratul Francisc Iosif la Lugoj în 1852, Constantin Udrea i-a prezentat o petiţie în numele oraşului. După ce conduce destinele oraşului timp de 4 ani, a fost înlăturat, dar pentru bunele servicii i s'a dat o decoraţie de aur.

Acest negustor bogat a fost un mare mecenat al Lugojului. În 1852 a făcut o fundaţiune de 100 florini pentru ajutorarea săracilor. Timp de 4 ani a fost primar al Lugojului dar nu a cheltuit salariul primit, ci din el a făcut un fond pentru înfiinţarea unei şcoli reale, ca în viitor să fie negustori cu şcoală. A făcut o fundaţiune pentru corul bisericii ortodoxe şi o fundaţiune pentru construirea unei fântâni arteziene în piaşa Lugojului. A făcut o fundaţiune şi pentru liceul din Lugoj şi pentru construirea unei şcoli primare ortodoxe. A donat pentru biserica greco-catolică din Bancăruş de jos, o icoană a sfântului Ioan Evanghelistul, pentru care îi mulţumeşte Episcopul Ioan Oltean dela Lugoj. E admirabilă pasiunea negustorului bănăţean C. Udrea pentru ajutorarea aşezămintelor bune. A murit în 15 Septembrie 1902.

„Mandatele” tratatelor de pace ale războiului din 1914-18.

La conferinţa dela San-Francisco s'a plănit între altele şi modificarea statutului ţărilor aşa numite „sub mandat”. Planul acesta prevede o emancipare treptată a acestor ţări, prin ceiace circuitul economic mondial s'ar îmbogăţi cu contribuţii însemnate de bunuri naturale şi fabricate.

La timpul său, și pe măsura în care s'au încheiat păcile, statele de sub mandat, luate dela Germani și Turci s'au împărțit în trei categorii.

Categoria A.

De categoria aceasta aparțin teritoriile detașate din Turcia veche: Siria (stat mandatar: Franța); Palestina, Transiordania și Iracul (stat mandatar: Anglia). Țările acestea depind de statul mandatar numai cât privește sprijinirea lor, până ce vor fi în situația de a se călăuzi singure ca state independente.

Categoria B.

Unele colonii germane din Africa: Africa Orientală Germană (Anglia); Ruanda-Urundi (Belgia); Camerun (împărțit între Franța și Anglia); Togo (idem).

Categoria C.

Africa de Sud-Vest germană (mandatar: Uniunea Sud-Africană); Insulele Samoa (mandatar: Noua-Seelandă); insulele Caroline, Mariane, Palau și Marshall (mandatar: Japonia); Noua Guinee și insula Nauru (Australia).

Toate aceste teritorii se pot considera ca niște țări încă nemature pentru o guvernare proprie. Conferința din San-Francisco propune ca ele să fie trecute toate sub protecția „Consiliului de securitate al Națiunilor Unite”. Acesta ar fi primul pas pe calea unei ascensiuni spre o libertate națională deplină „deoarece populația dintr'o regiune tutelată trebuie și poate să obțină independența dacă dorește acest lucru și este pregătită și capabilă să-și asume răspunderea independenței”. Ca principiu s'a stabilit „că interesele locuitorilor din teritoriile aflate sub mandat, nu pot fi puse în desacord cu însuși comandamentele esențiale ale libertății și democrației de care se prevalază lumea ce se făurește sub ochii noștri”.

Teoria aceasta nouă stabilită la San-Francisco se consideră „ca un triumf al principiilor de autodeterminare a națiunilor, fără de care nu se poate prevedea un progres real în situația statelor aflate sub mandat”.

Din comentarele ziarelor se mai poate constata, că principiile de mai sus nu sunt menite a se aplica numai teritoriilor de sub mandate, ci și teritoriilor și țărilor cari stau sub dominațiunea altor țări mai mici, dar sunt în neputința de a se apăra ele singure, cu

toate că au o populație cu mult mai numeroasă. Comentarele aceste par a viza atât Anglia cât și Olanda poate chiar și Franța, care toate au înglobate în posesiunile lor coloniale popoare cu mult mai numeroase ca patria-mamă. Economia țărilor de sub mandat, cât și a coloniilor a îmbogățit până acuma mai mult țările cărora le erau supuse, așa că emanciparea lor treptată va aduce și țărilor cari nu au colonii un aport prețios de materii prime și produse exotice. Dându-se drepturi egale de existență tuturor popoarelor, siguranța și stabilitatea păcii nu poate decât să câștige. În privința aceasta noul pact de securitate se deosebește în mod esențial de vechiul pact al Societății Națiunilor care a eșuat din lipsă de autoritate.

EUGEN VANCU.

Socialism și comunism.

Noțiunea de socialism se identifică în accepțiunea curentă a cuvântului, cu aceea de comunism.

Socialismul cuprinde acele teorii și mișcări sociale, cari contrar proprietății private și a tradițiilor noastre sociale, încearcă o nouă reclădire a societății pe bază de proprietate comună (colectivă). Există mai multe doctrine socialiste, însă toate au de comun postulatul colectivității care le deosebește de alte forme sociale. Ce privește măsura în care să se facă eliminarea proprietății, teoriile socialiste se deosebesc foarte mult. Dar acest fapt nu are nicio importanță pentru noțiunea de „socialism”, și nici chiar postulatul unor savanți socialiști, cari peste reforma drepturilor noastre tradiționale de proprietate, mai pretind și o reformă a vieții sexuale, religioasă etc.

Diferiți teoreticieni au încercat să despartă pe cale dogmatică socialismul de comunism, fără ca aceasta să le fi succes. Astfel economistul *Lorenz v. Stein* numește socialiste „acele teorii cari bazează ordinea socială și egalitatea dezvoltării individuale numai pe muncă (cu excluderea capitalului), contrar teoriilor comuniste cari vreau să ajungă la *egalitate absolută* prin suprimarea *absolută* a proprietății private. Categorisirea aceasta este identică cu *socialism în sens restrâns*” propus de alții, care delătură proprietatea privată numai a mijloacelor de producțiune. *Comunismul* acestei teorii însă, dezvoltând mai

departe această idee, ajunge la aceleași concluzii. În consecință nu există între ele diferențe de principiu, ci numai diferențe în privința măsurii în care acest principiu să fie aplicat.

„Adolf Wagner pune față 'n față un comunism pur, adică o situație socială fără de nicio proprietate particulară, cu „un socialism spectral“ pe care îl subîmparte în „socialism extrem sau complet“ și în „parțial“ după cum dorim sau un sistem legal de socializare a mijloacelor de producție și a producției și o distribuție autoritativă a produsului, sau numai un „socialism de stat“ adică un sistem de tutelaj îndreptățit, pentru delăturarea ecrescențelor dăunătoare cauzate de proprietatea privată.

Economistul Fr. I. Neumann definește ca socialiste „acele partide și învățături cari merg prea departe cu îngrădirea economiei private în favorul unei economii pentru binele obștesc“.

Definiția aceasta devine de tot vagă; deoarece cine poate preciza când mergem „prea departe cu îngrădirile amintite? Pentru unii acest „prea departe“ poate fi considerat ca abia un început de reformă; pentru alții chiar și un minim poate fi considerat ca prea mult.

Kleinwächter introduce în sistemul său comunist „distributismul“, adică producția poate emana dela economii particulare, însă consumul se face în comun.

După el comunismul poate fi „total“ sau numai „parțial“ amăsurat gradului după care se neagă dreptul de proprietate particulară sau a proprietății mijloacelor de producție.

Socialismul ar fi după acest autor doctrina care în principiu recunoaște proprietatea particulară, dar o îngrădește în interesul maselor largi ale poporului.

Dietzel propune ca la definirea socialismului și comunismului să se ia de bază „normele etice“ în cari ele se încadrează. După aceste „socialiști“ ar fi aceia cari pornind dela principiul suveranității societății nu văd în individ decât un mijloc pentru atingerea scopurilor ei cu tendințe colectiviste. Comuniștii ar fi aceia cari fac același postulat, dar ar vrea să ajungă la aceeași țintă pe calea „principiului individual“. Adică individul ar fi echivalent unuia față de altul și ar constitui scopul suprem, față de care organizația socială ar fi numai un instrument serviabil.

Teoria aceasta delătură scopul practic al tuturor teoriilor socialiste de dragul categorisirii etice. În plus nu ține cont de faptul că nicio teorie socialistă nu se bazează exclusiv numai pe principiu individual sau social.

Din ființa socialismului ca o negațiune a proprietății private, rezultă că ea numai până atunci poate exista câtă vreme există o proprietate particulară. Putem elimina deci din cercetările noastre, forma istorică a proprietății colective care a precedat proprietatea privată.

Majoritatea teoreticienilor este de acord că proprietatea particulară nu a existat de când e lumea, și nu a fost o instituție absolut necesară pentru formarea statului. Ea nu e altceva decât o categorie istorică care a apărut în legătură cu propășirea civilizației și cu sporirea populației. Aceasta a provocat intensificarea producției și perfecționarea tehnicii care s'a putut face mai ușor pe baza proprietății particulare.

La origine, activitatea omului pentru satisfacerea trebuințelor sale se mărginește la însușirea bunurilor pe cari le oferă natura. Aceasta însă oferea cu mult mai mult, deoarece numărul oamenilor era încă relativ mic și trebuințele lor nu erau încă prea dezvoltate, irelevante dacă ne închipuim pe oamenii de atunci într'o stare individuală izolată, sau adunați în grupuri mai mari sau mai mici. Gruparea însă este ceva inerent progresului uman și se bazează pe nevoia de a se apăra contra altor grupuri, animale și elemente naturale. Astfel se ajunge la agonisirea în comun a traiului — prin vânat sau pescuit — la locuințe comune, la apărarea în comun a locurilor de pescuit și de vânat. Situația aceasta care exclude o diferențiere socială și economică se poate numi un „comunism negativ“. El provine din faptul că bunurile aflătoare în natură, în urma felului lor, nu pot fi atribuite unei singure persoane și nici nu au încă un caracter economic, deoarece depășesc cererea existentă.

O apropiatiune individuală nu e deci necesară nici chiar posibilă, atâta vreme câtă terenurile de vânat și pescuit sunt menținute; aceasta se face de grupă și pentru grupă. Între astfel de împrejurări nu poate fi vorba de o economie sistematică, nici de acumulare de capital. O relațiune personală cu obiecte din natură obvine numai într'o măsură foarte mică, cum ar fi pentru arme făcute de sine însuși, podoabe primitive etc., adică obiecte

pentru întrebuințare personală. Nici chiar sclăvia nu poate exista pe această treaptă de evoluție.

Lucrurile iau un caracter mai pozitiv atunci, când oamenii sub influența sporului de populație trec la viața păstorală și producțiunea de bunuri. În acest stadiu, situațiunea interioară a economiei pământului nu îngăduie o proprietate particulară, dar nici nu mai exclude o inegalitate socială. În această economie, datorită diviziunii muncii, se poate foarte bine închipui o situațiune de sclăvie. A sosit momentul în care, datorită suprapopulațiunii și a sporului mijloacelor de producțiune — animale domestice — grupuri întregi trec la agricultură.

Dar nu peste mult economia intră în altă fază. În locul proprietății comune, cu prelucrarea comună a ogoarelor și împărțirea egală a recoltei între singuraticile familii, trecem la folosința separată și durabilă a pământului. Astfel am ajuns la proprietatea privată a pământului, curs care de bună seamă l-au făcut deja cu mult mai înainte bunurile mobile.

Din cele de mai sus rezultă, că comunismul primitiv — în oricare formă s'ar ivi — nu se poate nicicum identifica cu comunismul de mai târziu care reprezintă un contrast față de proprietatea privată. Acel comunism ne mai învață că el nu poate fi luat nici ca o negațiune a puținței de introducere a tendințelor colectiviste nici ca o imposibilitate de a fi înlocuit la timpul său cu proprietatea particulară. El nu poate figura peste tot ca o măsură în această materie.

Sunt unii cari pretind că comunismul ar fi contrar naturei umane; socialiștii cred a contrazice aceasta prin afirmațiunea că comunismul ar fi stat la leagănul omenirii. Nici unii, nici alții nu au dreptate. Primii nu văd că proprietatea comună a cedat din necesitatea organică, proprietății private; și secunzii că proprietatea privată este o categorie istorică. Comunismul primitiv nu trebuie confundat cu formele mai înalte ale economiei colective. Acestea sunt un scop al socialismului modern care se dezvoltă automat din ordinea economică dominantă. „Natură omenească“ la care se referă amândouă, nu e ceva constant ci e supusă și ea circumstanțelor istorice, așa că nu se poate invoca ca un criteriu static.

Dacă cercetăm geneza, vârsta și tendința teoriilor socialiste, iarăși dăm de două păreri diametral opuse.

„După unii socialismul este un fenomen de tot modern și se bazează pe contrazicerea

dintre principiile de egalitate decretate de revoluția franceză și neegalitatea evidentă provocată în masă de concurența fără margini a unor categorii economice“. „Pentru alții socialism este orice critică adusă defectelor proprietății particulare și orice recomandare sau cerere de abolire și înlocuirea ei cu proprietatea colectivă.

Opiniunile aceste par a fi exagerate căci despre socialism nu se poate vorbi decât dela finea secolului al 18-lea încoace deoarece până atunci nu avea premise suficient de mature nici în privință economică nici în privință juridică și filosofică.

MERCATOR

Acțiunile societăților petrolifere și bancare.

- Noul decret-lege publicat în „Monitorul Oficial“ -

În conformitate cu clauzele armistițiului, prin decretul-lege publicat în „Monitorul Oficial“ din 19 Iulie 1945, o parte din acțiunile societăților petrolifere și bancare, care au aparținut persoanelor fizice sau juridice de naționalitate germană, au trecut în patrimoniul U. R. S. S., pentru acoperirea daunelor de războiu provocate de Germania.

Astfel, aceste acțiuni vor fi transferate în registrele de acționari ale societăților respective și anume: acțiunile societăților petrolifere pe numele „Obiednente Uerneft“, iar acțiunile societăților bancare pe numele băneli de creditare pe termen lung a Industriei și electricității „Prombank“ U. R. S. S. Președinția Consiliului de Miniștri urmează a comunica societăților respective acțiunile a căror transferare va fi operată potrivit dispozițiilor acestei legi, menționate mai sus.

Societățile sunt obligate ca, în termen de 15 zile dela primirea comunicării, să opereze transferul acțiunilor, emițând totodată certificate provizorii de constatarea efectuării transferului, care se vor emite către „Obiednente Uerneft“ și „Prombank“ din U. R. S. S., prin Președinția Consiliului de Miniștri.

Deținătorii, cu orice titlu, ai acestor acțiuni sunt obligați a le depune la Președinția Const-

lul de Miniştri, în termen de 15 zile dela publicarea legii, sub sancţiunea anulării acestor acţiuni şi pedepstrea cu închisoare corecţională de 1 la 5 ani, fără circumstanţe atenuante.

Pentru supravegherea aducerii la îndeplinire a dispoziţiunilor privind transferul acţiunilor, a fost înfiinţată pe lângă Preşedinţia Consiliului de Miniştri, o comisiune consultativă alcătuită din secretarul general al acestui departament, ca preşedinte, un consilier dela Curtea de Apel din Bucureşti şi un delegat al Ministerului minelor şi petrolului, având fiecare câte un suplent.

Publicăm mai jos tablourile societăţilor petrolifere şi bancare, cu specificarea capitalului social şi a numărului de acţiuni, preluate.

Capital social total	Denumirea societăţii	Valoarea nominală a acţiunilor preluate
Societăţile petrolifere.		
1.470.000.000	Concordia	755.800.000
1.140.000.000	Colombia	325.000.000
470.000.000	Petrol Blok	285.500.000
600.000.000	I. R. D. P.	115.500.000
15.000.000	Buna Speranţă	15.000.000
60.000.000	Explora	59.000.000
28.000.000	Meotica	21.300.000
60.000.000	Sardep	43.300.000
70.000.000	Sarpetrol	34.900.000
10.200.000	Transpetrol	4.500.000
100.000.000	Continental	100.000.000

Societăţile bancare.

300.000.000	Banca com. Română	277.218.000
220.000.000	Soc. Bancară Română	196.908.000
150.000.000	Banca Crişoveloni	22.000.000
100.000.000	Băncile Bănăşene Unite Timişoara	18.968.000
400.000.000	Banca de credit Român	17.665.500
47.680.000	Institutul de Credit Fun- ciar Sibiu	5.137.920
1.000.000.000	Banca Românească	3.075.000
244.000.000	Banca Gen. de Econ. din Sibiu şi Braşov	2.220.000

(După „Finanţe şi Industrie“).

CRONICA

Rezerva de aur a Băncii Poloniei, furată de germani şi găsită de englezi, va fi restituită guvernului provizoriu polonez. Valoarea aurului este de 20 milioane lire sterline.

*

Preschimbarea pengoe-lor. După rapoartele primite la centrala Băncii Naţionale a României, rezultă că în Ardealul de Nord preschimbarea pengoe-lor au fost de 39.500 milioane Lei.

În această regiune au fost preschimbate 6.519 mil Lei sovietici, 57 mil. 608.930 ruble, 957 milioane pengoe ungare şi 427 milioane pengoe sovietice.

*

Banca Timişoarei, cu sediul în Bucureşti, a acordat firmei „Celtex“ din str. Elpsean, un împrumut de 50.000.000 Lei garantat cu mărfuri din humbac, în valoare de Lei 100.000.000.

A mai acordat firmei „Feinice“ din Cl. 13 Septembrie Nr. 240, un împrumut de 10 milioane Lei, garantat cu gaj comercial.

Aceeaşi bancă a mai acordat firmei „Gralex“, din Spl. Untrei 96 un cont-curent, până la concurenţa sumei de Lei 50 milioane, garantat cu gaj comercial.

*

Problema stabilizării monetare. Într-o declaraţie făcută starului „Era Nouă“, d-l Ing. P. Bejan ministrul Industriei şi Comerţului, a spus între altele:

„Preţul aurului — precizează d-l ministru Bejan — este fix şi nu interesează guvernul. Nu-l interesează nici dacă cei câteva sute de deţinători de numerar şi să aibă disponibilităţi investite în aur, influenţând preţul acestuia. Interesul guvernului este numai să stabilizeze preţurile şi să îndepărteze decalajul dintre ele şi salarii. Această condiţiune este singura care asigură stabilitatea monetară.

După războiul trecut, eforturile spre a se ajunge la stabilizarea monetară au durat doi ani. Guvernul actual ştie să grăbească procesul, pentru ca stabilizarea să fie fapt îndeplinit cât mai repede, şi astfel să se ajungă la o normalizare a preţii economice.

În scurt timp se vor produce importante evenimente politice care vor constitui o surpriză şi vor avea o influenţă hotărâtoare asupra preţii şi alefii economice.

Avem cele mai bune speranțe în viitorul acestei țări“.

*

Important credit acordat unei firme textile. S'a deschis pe seama „Filaturei și Teșătoriei Mecanice Dâmbovița“ din București, calea Dudești 188, un credit de 600 milioane Lei, de către Casa Națională de Economii și Securitate Poștale — C. E. C.

Pentru garantarea sumei, debitoarea a cesionat C. E. C.-ului definitiv și irevocabil, toate creanțele, pe care le are de încasat de la Ministerul de Război, din furniturile livrate, constând în diverse materiale textile, pânză de amerie, kakt, tifon, etc.

De asemeni a fost depusă în gaj, cantitatea de 80.000 kgr. bumbac puf.

*

Imprumuturi pe apartamente. La București se fac afaceri importante ipotecând singuratec apartamente din așa numitele „blocuri“. Astfel Banca de Scont a României a acordat dlui Mircea Gr. Cristescu Lei 20 mil. pe diferite apartamente din blocuri situate în Bdul Brătianu, Calea Victoriei și Str. Bursat.

*

Prețuri fantastice la automobile. La București s'a cumpărat un autocamion model 1938 „Chevrolet“ cu Lei 18 mil.

*

Sediile Băncii Naționale din Transilvania de Nord au început să funcționeze. S'au deschis ghișeurile la Oradea, Cluj, Satu Mare, Tg. Mureș, Miercurea-Ciuc, Bistrița, Odorheiu, Șimleul Silvaniei, Sf. Gheorghe, Sighet și Zălau.

*

D-l Clementis, ministrul de externe cehoslovac a declarat că cea. 2,5 milioane germani și 600.000 de unuri vor fi afectați de expulzarea ce s'a propus în legătură cu minoritățile neleale.

*

Retrocedarea bunurilor luate prin violență în Transilvania de Nord Cîne se bucură de avantajele legii.

Ministerul Justiției a întocmit un proiect de decret-lege pentru anularea unor convențiuni încheiate în timpul ocupației maghiare.

Proiectul de decret-lege prevede că convențiunile încheiate în timpul dela 30 August 1940, până la 25 Octombrie 1944 se vor anula în următoarele cazuri:

Dacă reclamantul aflându-se pe teritoriul Transilvaniei de Nord după 30 August 1940, a suferit efectele prigoanei naționale, rasilale sau antidemocratice, fiind supus unor măsuri private de libertate.

Dacă reclamantul a fost expulzat sau deportat. Dacă reclamantul, din cauza naționalității, rasei sau convingerilor lui democratice a fost concediat după 30 August 1940 din funcție.

Dacă prin convențiune, s'a primit reclamantului o pagubă mai mare de jumătate din valoarea prestațiunii la care s'a obligat, socotită la data convențiunii.

Dacă autoritățile ungare au numit reclamantului un curator, inspector de control, custode sau orice alt organ însărcinat cu administrarea bunurilor, iar prin convențiunea încheiată în timpul funcționării acestora, reclamantul a suferit o pagubă mai mare de o pătrime din valoarea prestațiunii la care s'a obligat, socotită la data convențiunii.

*

Fixarea salariilor personalului casnic. În ședința dela 4 Iunie a. c., delegația economică a guvernului luând în discuție memoriul Sindicatului casnic prin care cerea să li se fixeze salarii corespunzătoare scumpetii excesive a vieții, memoriul prezentat și susținut de d-l ministru al muncii Dr. Lotar Rădăceanu a hotărât fixarea următoarelor salarii pentru personalul casnic:

Rândaș, personal de serviciu pentru curățenie pe scări, crematori, etc. Lei 25.000.

Liftieri dela 14 la 18 ani și curțeri Lei 16.000.

Portari, având autorizație specială a Prefecturii Poliției Capitalei, paznicii la poartă și posturi fixe Lei 30.000.

Portari, mecenți cari îngrijesc de uzina blocului Lei 40.000.

Mecanici calificăți Lei 50.000.

Mecanici fochiști cari îngrijesc de uzina blocului Lei 35.000.

Intendenții de blocuri Lei 60.000.